

Yeni Fetvalar (Temmuz ayı) - 14 /Jul/ 2020

Cemaat Namazı Saflarında Mesafe

Soru 1: Cemaat namazında, namaz kılanlar arasındaki mesafe aşağıdaki durumlarda ne kadar olursa namazın sıhhatine zarar vermez?

- Cemaatin secde yeriyle imamın durduğu yer arasındaki mesafe ne kadar olmalıdır?
- Her safta cemaatin secde ettiği yer ile onun vasıtasıyla imama bağlı olunan bir öndeki safta namaz kılanların durduğu yer arasındaki mesafe ne kadar olmalıdır?
- Safta cemaatin durduğu yer ile sağdan veya soldan onun vasıtasıyla cemaate bağlanılan kişilerle arasındaki mesafe ne kadar olmalıdır?

Cevap: Bütün zikredilen durumlarda, yaklaşık bir metre mesafe olursa sakıncası yoktur.

Şer'i Mesafe ile Ruhsat Haddinin Farkı

Soru 2: a) Ruhsat haddi ile şer'i mesafenin farkı nedir? b) Gezi esnasında ve şer'i mesafeyi kat etme kastı olmaksızın şehirden uzaklaşılması durumunda namaz seferi midir?

Cevap:

- Her ne kadar gidiş-dönüş şeklinde olsa da şer'i mesafe 8 fersah'tır (yaklaşık 41 km). Elbette bu durumda (gidiş dönüş 8 fersah olduğunda) gidiş yolu en az 20/5 km olmalıdır. Ancak ruhsat haddi*, şehrin ezamının duyulmadığı yerdir.
- Yolculuğun başından şer'i mesafeyi (bir defada ya da birleştirilerek) kat etme niyetinde olmayan ya da bu mesafeyi kat etmek konusunda kararsız olan kimsenin namazı, her ne kadar şer'i mesafeyi kat etmiş olsa da tamdır. Ancak eğer dönüşü 8 fersah olursa, dönüş yolunda namazı seferidir.

*Yapılan araştırmalara göre ruhsat haddi, şehrin sonundan yaklaşık 1350 metredir.

Karşı Cinsin Kıyafetlerini Giymek

Soru 3: Kadın erkek veya erkek kadınların elbiselerini giyebilir mi?

Cevap: Karşı cinse benzeme kastıyla bu işi yaparsa (karşı cinsin elbisesini giyerse) veya karşı cinsin haletini kendine alırsa, caiz değildir.

Mudarebe Sözleşmesiyle Borsa İşlemlerini Yapma

Soru 4: Mudarebe* sözleşmesinde, amil (emek veren ve sermayeyi işleten) sermayeyi borsada hisse alım ve satımı için kullanabilir mi?

Cevap: Hisse alım satımı için mudarebe anlaşmasının sakıncası yoktur ve her iki tarafın hisse alım ve satımından elde edilen kardaki payları yüzdeler olarak belirlenmelidir ve sermaye sahibi için aylık bir kar oranı belirlemek sahih değildir. Ancak her ay belirli bir miktarı ödemek için amil (emek veren ve sermayeyi işleten) ve sermaye sahibinin kardan yüzdeler payı belirlendikten sonra, her ay belli meblağ sermaye sahibine ödenmelidir ve anlaşma sonunda sözleşmede belirlenen yüzdeler oranına göre sermaye sahibi ve amilin her birinin payı hesaplanmalı ya da müsalaha (anlaşma, uzlaşma) yapılmalıdır.

* Emek-sermaye ortaklığı (mudarebe); biri sermaye sahibi yatırımcı, diğeri işletmeci olmak üzere iki tüzel kişi arasında imzalanan ve ticaretten elde edilen kârın üzerinde uzlaşmaya varılan oranlar üzerinden taraflar arasında bölüşülmesine dayanan akittir.

Uzun Saçlar Üzerine Mesh

Soru 5: Saçın taranmasıyla saçlar örneğin göz hizasına ulaşırsa, başı mesh etmek için saçları aralamak (ortasından ayırmak) gerekir mi?

Cevap: Başın ön kısmında büyüyen saçlar üzerine mesh edilmesi yeterlidir. Ancak başın ön kısmında büyüyen saç, tarandığında başın ön kısmını geçecek şekilde uzunsa, ister bu saç başın ön kısmında isterse de kafa üzerinde toplanmış olsun, saçın ön kısmından geçen miktarın üzerine mesh edilmesi sahih değildir.

Kefaretin Kullanımı

Soru 6: Oruç fidiye* ve kefareti unvanıyla buğday parasını bir hayır kurumuna vermemiz durumunda, hayır kurumu sadece ekmek alıp fakirlere vermekle mi yükümlü müdür yoksa genel olarak bir miktar yağ ve et verme gibi şeyleri fakirlere yiyecek vermek için kullanabilir mi?

Cevap: Parayı verenin nazarında (düşüncesinde) olan fakir sayısınca her fakir için 750 gr sadece yiyecek (buğday, arpa, un, ekmek, pirinç vb.) alınmalı ve verilmelidir. Dolayısıyla yiyecek sayılmayan yağ ve benzeri şeylerin sağlanması doğru değildir. Hayır kurumunun aldığı para her kefareti için 750 gr buğday parasına eşitse, fakirler için 750 gr buğday fiyatından daha pahalı bir yiyecek alınıp verilmemelidir. Çünkü bu durumda fidiye ve kefareti parasını verenin nazarındaki kefareti sayısı ödemesi gerçekleşmemiş olur.

* Dinî bir mükellefiyeti yerine getirmeme hâlinde bir fakire verilen bedel. Bir özür nedeniyle ramazan ayının veya kazasının orucu tutulmadığı takdirde, tutulmayan her bir güne karşılık yaklaşık 750 gram buğday ve arpa gibi yiyecek maddelerinden fakirlere verilmesi gereken kefareti gibi.

Namazda Allah'tan Başkasını Muhatap Almak

Soru 7: Namazın kunutunda Ferec duasını (İlahi Azime'l Bela) okuyabilir miyiz?

Cevap: Zikri geçen duayı muhatapın Allah olduğu yere kadar olan kısmını okumanın sakıncası yoktur, ancak duanın geriye kalan kısmında muhatap Allah'tan başkası olduğundan okunması caiz değildir ve namazın batıl olmasına sebep olur.

Şarkı Söyleyen Kadının Sesini Dinlemek

Soru 8: Namahrem bir erkeğin tek olarak şarkı söyleyen kadının sesini dinlemesi haram mıdır?

Cevap: Genellikle mefsede taşıdığı ve içerdiği için dinlemekten kaçınılmalıdır.

On Günlük İkamet Yerinden Çıkmak

Soru 9: Bir şehirde on gün kalmak isteyen ve bu on gün içerisinde de şehrin etrafındaki yerleşim yerlerine de gitmek isteyen bir yolcunun, namazı tam mıdır yoksa seferi mi?

Cevap: Eğer şer'i mesafeden daha az uzaklıkta bir yere çıkma kastı varsa, o şehirden çıkması örf'e göre on gün o şehirde ikamet etti denecek şekilde olursa sakıncası yoktur. Örneğin iki ya da üç defa şehirden ayrılır ve en fazla yarım güne kadar geri dönerse, o şehirde on gün ikamet niyeti edebilir ve onun oradan çıkışı on gün ikamet etme kastıyla çelişmez. Ancak bir defa da 15 saat çıkma kastı sakıncalıdır.

Uzun Tırnaklarla Abdest ve Namaz

Soru 10: Uzun tırnaklarla abdest almanın ve namaz kılmanın sakıncası var mıdır?

Cevap: Tırnakların normalden daha uzun olması durumunda; olağan miktardan daha uzun olan ve örf'e göre zahiri boyutu sayılan kısmın altında yer alan pislik (veya suyun deri altına ulaşmasına engel olan tabakanın) abdest ve gusül esnasında temizlenmeli ve onun altına suyun ulaşması sağlanmalıdır. Aynı şekilde namazda secde için, farz ihtiyat gereği ayak baş parmağının ucu yere değmelidir.

Can Vermeden Koyunun Başını Bedeninden Ayırmak

Soru 11: Eğer hayvanın başını (can vermeden önce) bedeninden ayırırsak bir sakıncası var mıdır?

Cevap: Hayvanın başını ruhu tam olarak bedeninden çıkmadan önce ayırmak haramdır, ancak bu şekilde yapılması durumunda (yani ruhu tam çıkmadan başının ayrılması durumunda) hayvanın eti haram olmaz.